

1910. május 22-én jelent meg először a Délmagyarország

Szeged 93 éves, örökifjú lapjának titkai

Amikor 1910. május 22-én megjelent a Délmagyarország első száma, komoly konkurenciával szemben kellett megállnia a helyét. A szegedi lapok közül elegendő a nagy hagyományokkal rendelkező, '48-as radikális Szegedi Naplót említeni, amely mellett egy frissen induló lapnak igencsak nehéz volt talpon maradnia. Mégis, a Délmagyarország ma ünnepli 93. születésnapját.

Kell, hogy legyen valami titka ennek a lapnak, hogy túlélte a monarchiát, a tanácsköztársaságot, a lovastengerészi királyságot, a kommunista időket, hogy megérje a harmadik köztársaságot. Kell legyen valami titka annak, hogy csak egy közéleti napilap létezik Magyarországon, a 130 éves Népszava, amely idősebb nála. Próbáljunk belelátni e titkokba!

Ne legyen provinciális!

Az alapítók annak idején szegedi, azaz vidéki újságot akartak létrehozni. Amolyan, ami semmiképpen sem provinciális. És ez nem volt egyszerűen megvalósítható cél akkoriban sem.

Mikszáth Kálmán a halála előtt készült utolsó interjú a Délmagyar első számában jelent meg. A nagy palóc a következőképpen fogalmazta meg aggályait: „Az önkormányzatunk egyik legfontosabb feladata... Igen örülök ennek a törekvésnek, különösen, hogy az Szegedről indul ki, de legyenek munkájuknál elkészülve nagy küzdelemre... Nálunk a vidéken nagy lapalakítások – véleményem szerint – fokozottabb mértékben csak akkor sikerülhetnek, ha Magyarországon a politika is a decentralizáció felé fordulna és a Délmagyarországnak is főképpen ezért kell harcolnia.” Vátszói szavak az uniós csatlakozás előtt álló, megyékről hamarosan régiókra váló mai Magyarországhoz viszonyítva.

A Délmagyarország életének 93 évében többé-kevésbé mindig megfelelt alapítói szándékainak és a mikszáthi figyelmeztetésnek. Nem véletlen, hogy

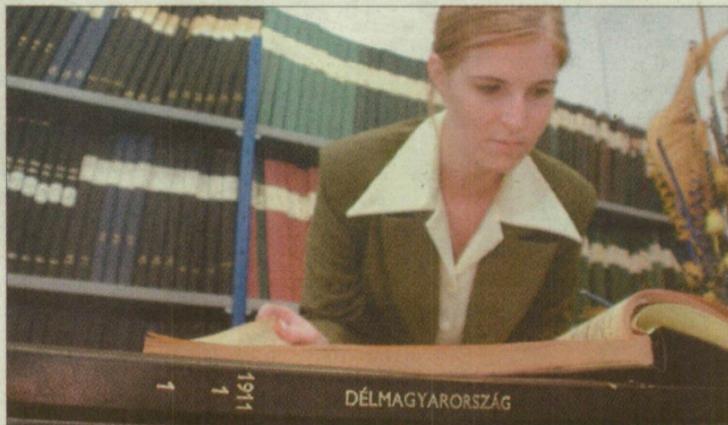

éppen szélsőséges időkben volt kénytelen szüneteltetni megjelenését, például az 1944-es német megszállás alatt, amikor betiltották. Még ősszel újraindult. (Akkor alapították a ma a Délmagyarral közös szerkesztésben kiadott Délvilág elődjét is.) Polgári liberális lapként a Délmagyar nyitott volt a világra, képes volt tükrözni és indulatoktól mentes, többé-kevésbé elfogulatlan elemzést adni a történéseknek. Ez is egyik, ha nem meghatározó titka volt sikerének.

Jó eredményhez jó szerzőket!

Az újság szerkesztői mindig is tudtak válogatni. Nézzük példaként csak azoknak az íróknak, költőknek a névsorát, akiket sikerült megnyernie a lapnak. Köztük volt Krúdy Gyula, Ady Endre, Karinthy Frigyes, Balázs Béla, Kosztolányi Dezső, Juhász Gyula, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, hogy csak a legismertebbeket említsük. És például József Attila Tiszta szívvel című, nagy botrányt kavart verse is az akkor éppen Szegednek hívott Délmagyarországnak jelent meg először, 1925-ben. Az újabb időkben pedig a lap munkatársa volt például Veress Miklós, Petri Csathó Ferenc, napjainkban pedig Horváth Dezső, Darvasi László és Podmaniczky Szilárd.

Ilyen szerzőgárdával könnyű dolga volt a lapnak – mondhatnánk. Pedig hát e kiválóságok kézirataiért akkoriban sorban álltak az újságok. Kellett nyújtania valamit egy lapnak ahhoz, hogy

Kincsek az archívumban: 1911-es Délmagyarországok.

Fotó: Karnok Csaba

megszerezhesse és – főként – hogy meg is tarthassa e szerzőket. A Délmagyar tartása, európai látásmódja volt alighanem az, ami segített ebben.

A progresszió mellett

Nagy erénye volt a Délmagyarországnak, hogy mindig képes volt a megújulásra, arra, hogy hangsúlyos témái a progresszió vonulatahoz kötődjenek. Az 1950–60-as évek sanyarú időszakai után, a '70-es évek első felében a lap kulturális és várospolitikai rovata volt a legerősebb. Nem véletlenül, hiszen Szeged szellemi-kulturális élete, valamint az újrainduló fejlődéssel az urbanisztika-

városfejlesztés területén jelent meg leginkább a progresszió, e területeken folytak olyan viták, amelyek kitekintést is engedtek Európára és a világra.

A '70-es évek második felére a gazdasági témák szerepe nőtt meg a lapban, lévén az új mechanizmus a politikai nyitás és a társadalmi átalakulás előfeltétele. Az új mechanizmus '72-es megfajtása, aztán az új nyitások és újabb korlátozások idején, egészen az 1985-ös balos fordulatig a gazdasági témák mellett lassan mind nagyobb szerepet kaptak a lapban a társadalom helyzetét vizsgáló írások, amelyek eredményeként a rendszerváltást előkészítő egyik megha-

tározó tényező, a reformkörü mozgalom születése is a Délmagyarország szerkesztőségéhez kötődött.

A rendszerváltást követően, a piacgazdaság kemény körülményei között is talpon maradt az újság, mindig alkalmazkodva a piaci igényekhez, az új és új követelményekhez. Az eredményt az újra növekvő előfizetői tábor hitelesíti.

Segíts, ahol lehet!

A lap mindig is felelősséget érzett szűkebb környezetéért és a nemzeti sorsáért. Ha kellett és tudott, segített a bajbajutottakon, segített abban, hogy Szeged is gazdagodjon.

Az első nagy akcióra 1916-ban került sor, amikor a román hadba lépést követően Erdély nagy részét elfoglalták. Tízezerrel érkeztek onnan a menekültek Magyarországra, Szegedre és környékére is. A Délmagyarország által szervezett gyűjtőakció komoly összegeket biztosított a szerkesztőnek segítségére. Az utóbbi évtizedekben, a rendszerváltást követően, a civil társadalom újjászülése ismét teret adott az ilyen akcióknak. Csak néhány példa: tavaly egy bordányi tanyán élő családnak segítettünk, hogy végre áramok legyen, most pedig egy dorozsmai tanyán élő, háromgyermekes, köztük egy autista kisfiút is nevelő édesanyának megsegítésére szerveztünk hasonló akciót. Csányi Tamás bécsi életmentő tudományterületéhez és a leukémiás Kadvány Zolt csontvelő-átültetéséhez adtunk segítséget.

Közismert, a Délmagyarok meghatározó szerepe volt abban, hogy létrejöhessen, majd újjászüljön Szegeden a szabadteri játékok. Mint ahogyan számos, immár nagy hagyományú rendezvény – sör- és borfesztiválok, ipari vásár – megszületésében is elvitathatatlanok a város lapjának érdemei.

Kilencvenhárom év. Majdnem egy évszázad, amelyet jobban-rosszban együtt töltött a város és lapja. A Délmagyarország, amely ma is el olvassói által.

SZÁVAY ISTVÁN

Művésztelep Szegeden. — Festők és szobrászok akciója. — (Saját munkáival) Székely, Nagy-Anna, Kecskés után legkisebb Szegeden fogunk nagysebességű művésztelepet építeni. Legelőször arra enged következtetni az a búgó akció, amelyet szegedi festők indítottak a szegedi művésztelep létesítése érdekében. A Képzőművészeti Egyesület munkái már betöltötték a művésztelep területét, melynek létesítésétől kezdve az egész városban...

Blaža Lujza és Edvárd király. — Csalat egy csórról — hercegné és király. A családok természetesen a királyi udvarban is voltak, és az udvarban is voltak a királyi családok. A királyi családok a királyi udvarban is voltak, és az udvarban is voltak a királyi családok.

Mikszáth Kálmán a Délmagyarországról. — Halló, itt Mikszáth Kálmán! — Itt a szegedi Délmagyarország munkatársa, aki rövid audióintertű és néhány sornyi véleményét kérte a lapról. — Szeged! — Képes barátság, rendezkedés áll, mikor újat felkértek? — Még ma. — Mit dőltenél ki újra város. — Ha a tévedés tisztázásának előfeltétele az a létezés, amelyet máris első vasárnapján Mikszáthnál tettem. A nyolcadik kerület egyik legjelentősebb része, szinte távol a város szélétől, a Reviczky-téren lakik Mikszáth. Az első emelet 10 méter alatti lakás különösen is látnivaló. A nagy pártó lakásokkal szemben, a Reviczky-téren lakik Mikszáth. Az első emelet 10 méter alatti lakás különösen is látnivaló. A nagy pártó lakásokkal szemben, a Reviczky-téren lakik Mikszáth. Az első emelet 10 méter alatti lakás különösen is látnivaló.

1910

1910. május 22.

DÉLMAGYARORSZÁG

ALKOTÁS ELŐTT.

1910. május 22.

DÉLMAGYARORSZÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Szeged: egy évre 12,-, fél évre 6,-, negyed évre 3,-, egy hónap 1,-.

VIDÉKEN: egy évre 18,-, fél évre 9,-, negyed évre 4,-, egy hónap 1,-.

Szerkesztőség telefonja 636. Kiadóhivatal telefonja 635. Interurbán telefon 636.

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal: Szeged, Korona-utca 16.

Ma 93 éves a DÉLMAGYARORSZÁG

Otthon van!

Az 1910. évi dírektör díszdívat megköveteli, hogy az elegancia mellett csak oly gyártmányt vegyünk, mely a vérkeringés, lélegzés és szabad mozgás előnyeit biztosítja.

A.C.P. a La Sirene

— Páris —

a világ legjobb utánoztalan és legjobban álló fűzője, mely higiénikus tellemmel.

DÉLMAGYARORSZÁG

Felkapitány célkeresztben

Expozícióval a 1910-es Szeged

IKV Rt.

Az IKV Rt. beruházásában

Szeged, Pozsonyi I. u. 5. sz. alatt épülő társasházban a következő lakások még szerkesztéskor lekötethetők:

- földszint: 79,45 nm
- I. emelet: 87,13 nm
- III. emelet: 87,13 nm, 78,82 nm.

Lehetőség van a lakásokhoz garázs és tároló vásárlására.

Érdeklődni a 62/553-681-es telefonszámon lehet.

Coop

Szeged Rt.

A Coop Szeged Rt.

mórahalmi áruházába szakképzett, gyakorlatlalt rendelkező

HENTEST

keres felvételre.

Érdeklődni: Szeged, Szt. István tér 16. Telefon: 482-182/ hálózati irányítás

Szeged város napja

2003. május 21-25.

Központi Színpad – Móra Ferenc Múzeumnál

május 23. péntek

17.00 Volvox zenekar koncertje

18.00 Rocker Zsolti – Erdélyi Sándor humorista műsora

18.45 Best of Aranyópódium tehetséges szegedi és környékbeli előadók közös showműsora

20.00 ZANZIBÁR zenekar élő nagykoncertje

21.20 Brasil Quartett latin hangzású mediterrán jazz – rock zene

május 24. szombat

Juventus – Citroën Karaván

Egész napos programok: - Citroën bemutató - Sörsátor - Egész nap értékes ajándékokért játék

21.30 TŰZIJÁTÉK

május 25. / vasárnap / Nemzetiségek napja

15.15 X-treme Hip-Hop Tánciskola

16.00 Molnár Dixilán koncertje

17.15 Léhman Öcsi és bandája autentikus Kárpát-medencei vonószene

18.30 Sankofa (Ghana) először Szegeden, látványos koncert és show műsor 15 ghánai férfi részvételével.

19.30 Tűzes Dudások dudára épített folk- és világgene, tűzszönglörökkel megspékelve.

IV. Hídivásár – a lezárt Belvárosi hídon

I. Szegedi Gulyásfesztivál – Roosevelt tér

IX. Szegedi Borfesztivál – Szechenyi tér